

Telefon: 77 61 05 00

E-post: sporten@nordlys.no

Følg oss: facebook.com/nordlyssporten

SPORTEN

■ Savner forskning som viser at TIL-modellen er beste vei:

– BØR LAGE ET OPPLÉGG SOM PASSER FOR MANGE

Frykter potensielle toppspillere blir borte med tidlig utvelgelse av noen få.

Journalist
TORJE D. JOHANSEN
torje.D.Johansen
@nordlys.no

Universitetslektor ved helse og omsorgsfag på UiT, Beate Ytreberg, har fulgt debatten rundt spillerutviklingsmodellen i TIL med stor interesse.

Steinar Nilsen og Bjørn Johansen er TIL-profiler som mener modellen bør endres, der TIL i dag velger ut 12-åringene til satsingslag.

Hun underviser på bachelorutdanningen i fysioterapi på UiT, og har forskningsinteresser rundt barne- og ungdomsfysioterapi, i tillegg til å være fysioterapeut for Fløyas 3.divisjonsherrer.

Hun savner at forskning som viser alternativer til TIL-modellen løftes frem i debatten.

– Jeg tror i utgangspunktet at alle forsøker å gjøre en god jobb, og TIL har gode intensjoner med sine satsingslag. Jeg vil ikke si at det gjøres feil, men det blir presentert en vei til å bli god, og forskning viser at det finnes flere, sier Beate Ytreberg til Nordlys.

- Allsidighet og aktivitet

Hun refererer spesielt til en tysk studie fra 2014 av 52 spillere i Bundesliga, der 18 av de 52 er tyske landslagsspillere på et av verdens beste landslag. De ble sammenliknet med likt antall amatørspillere i samme alder.

– Man så på hva som skilte de som ble virkelig gode opp mot de som ikke ble fullt så gode. Ofte hadde de beste mye mer individualisert trening og spillaktivitet gjennom løkkefotball og egendrevet aktivitet, ved siden av de organiserte treningene enn de som ikke nådde opp, sier Ytreberg.

– De aller beste spillerne var også preget av mer allsidighet. De drev ofte med flere idretter lengre enn de som ikke nådde opp, og spesialiserte seg først i

- FLERE VEIER: Universitetslektor Beate Ytreberg (innfelt) savner forskning som viser at TIL-modellen er den beste veien til å utvikle toppspillere. Hun påpeker at det er flere veier til toppen, og mener TIL bør legge til rette for flere. Småguttelaget til TIL 2004 Workinmarka er nå i aldersgruppa der TIL har startet utvelgelse av de beste 12-åringene til sine satsingslag.

14-15-årsalderen. Dette samsvarer med funn fra andre idretter, sier Ytreberg.

En annen tysk studie viser at det var stor utskiftning i akademiene, opp mot 30 til 50 prosent hvert år.

– Jo senere man kom inn i talentprogrammet, jo større var sjansen for at man endte opp som profesjonell på toppnivå, som er logisk. Samtidig er det mindre sjanse til å lykkes hvis man blir tidlig valgt inn i talentprogrammene. Det finnes selvfølgelig unntak rundt det siste, sier Ytreberg.

– Det er større samsvarer med å komme sent i programmene og bli best, mens det er lite samsvar med å komme inn tidlig, og nå toppen, sier Ytreberg.

Hun mener TIL bør vurdere sitt talentprogram, da tidlig utvelgelse øker sjansen for at potensielle toppspillere kan glippe på grunn av tidlig seleksjon.

– Det jeg tenker er at TIL må lage et opplegg som inkluderer mange. Utvelgelse i 12-årsalder er et sjansespill. Hvorfor er ikke suksessraten større i fotballakademiene hvis det diskutabelt er den beste framgangsmåten og de får tak i de beste talentene? sier Ytreberg.

– Forskning viser at det er forskjellige veier til topps. Felles for alle er at de krever mye aktivitet. Det finnes rikelig støtte i forskningen til å mene at «flest mulig lengst mulig» og utvikling av toppidrettsutøvere er to

sider av samme sak. Det er lite som tyder på at veien til å finne de som blir best når de er voksne består av å plukke ut de beste 10-12-åringene. Veien består av å holde så mange som mulig av de gode i gang så lenge at man etterhvert kan plukke ut de som blir best som voksne, sier Ytreberg.

Hun er helt enig i at skolerte trenerne for barn og unge ville vært ønskelig.

– Men det er også lurt å ha et visst foreldreengasjement, ellers dør klubbene.

Bekymret for allsidighet

Med sin helsebakgrunn er Ytreberg også opptatt av at ikke skader stopper fremtidige toppidrettskarrierer.

– Ingenting er mer drepende for motivasjon og negativt for prestasjonsutvikling til yngre utøvere enn skader. Idrettsleger bekymrer seg for tidlig spesialisering, og anbefaler i konsensusrapporter allsidighet til etter pubertetsalder. Hvis organisert trening for barn og unge er mer enn 16 timer i uka, så stiger risikoen for å bli skadet dramatisk. Uorganisert aktivitet har ikke de samme begrensningene, sier Ytreberg.

– Det er viktig å unngå de første skadene, fordi risikoen for å bli skadet igjen øker. Og skaderisikoen er stor i pubertetsalder, og i perioder der lengdeveksten er stor, sier Beate Ytreberg.